

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9404 af 01/10/2001 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse U-37-01 om erhvervsevnetab - to arbejdsskader - rygtraumer - overvejende sandsynlighed - bevisbyrde - arbejdsskade

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 104107-00

Ankestyrelsens principafgørelse U-37-01 om erhvervsevnetab - to arbejdsskader - rygtraumer - overvejende sandsynlighed - bevisbyrde - arbejdsskade

Resume:

Der var ikke grundlag for fordeling af et erhvervsevnetab på to arbejdsskader indtrådt med to års mellemrum, da skadelidte var fortsat med at arbejde på fuld tid efter den første skade.

Skadelidte var udsat for et rygtraume i 1994, men arbejdede trods enkelte sygedage på grund af rygsmerter videre, indtil hun faldt og beskadigede haleben og korsben i 1996.

Ved en ny arbejdsskade i 1996 indtraf en forværring af skadelidtes helbredsmæssige tilstand, som medførte, at hun ophørte med arbejdet og fik tilkendt mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen fandt det med overvejende sandsynlighed godtgjort, at skadelidtes arbejdsophør og overgang til mellemste førtidspension skyldtes andre årsager end arbejdsskaden i 1994. Der forelå ikke dokumentation for, at arbejdsskaden i 1994 havde medført erhvervsevnetab eller uafhængigt af arbejdsskaden i 1996 ville have nedsat erhvervsevnen betydeligt. Det opståede erhvervsevnetab måtte anses for overvejende at være en følge af arbejdsskaden i 1996. Skadelidte var derfor ikke berettiget til erhvervsevnetab for følger af arbejdsskaden indtruffet i 1994.

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 - § 32

Sagsfremstilling:

Den sikrede gled den 1. februar 1994 under sit arbejde som slagteriarbejder i et stykke fedt, hvorved hun fik et vrid i lænden med stærke smerter til følge.

Hun genoptog sit arbejde den 9. februar 1994. Hun måtte anvende støttebælte under arbejdet og havde flere sygemeldinger på grund af rygsmerter.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 22. november 1995 fik sikrede tilkendt godtgørelse for varigt mén, svarende til 8%. Samtidig fik hun afslag på erstatning for tab af erhvervsevne med begrundelsen, at hun havde genoptaget sit arbejde.

Sikrede faldt den 23. februar 1996 og slog haleben og lænd på slagteriets parkeringsplads, idet der var glat.

Ved en lægelig undersøgelse blev det fastslået, at hun havde belastningsrelaterede smerter i lænden, og at hun anvendte smertestillende medicin.

På grund af tiltagende smerter i lænden blev hun sygemeldt den 14. august 1996, og hun havde ikke siden været i arbejde. Hun udviklede efter skaden i 1996 konstante lavtsiddende lændesmerter og konstante smerter i haleben og korsben foruden så dårlig gangfunktion, at hun anvendte krykker. Det var yderligere oplyst, at hun havde konstante nakkesmerter med bevægeindskrænkning. Disse symptomer måtte anses for følger af en whiplash-læsion i 1995, der var blusset op i forbindelse med skaden i 1996.

Den 11. marts 1998 fik sikrede tilkendt mellemste førtidspension på baggrund af følgerne efter arbejdsskaderne, en whiplashlæsion og en mulig bindevævslidelse, som bl.a. medførte hypermobilitet.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 24. november 1998 fik sikrede tilkendt godtgørelse for varigt mén, svarende til 5% for følgerne efter arbejdsskaden den 23. februar 1996.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 10. december 1998 fik sikrede tilkendt erstatning for tab af erhvervsevne på 25% for følger af arbejdsskaden fra 1994.

Arbejdsskadestyrelsen var bekendt med, at den sikrede var tilkendt førtidspension svarende til en nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3, det vil sige ca. 65%.

Arbejdsskadestyrelsen fandt, at sikredes arbejdsophør og overgang til førtidspension delvist kunne tilskrives arbejdsskadernes følger. Styrelsen vurderede, at hendes erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaderne var ialt 50%, svarende til 2/3 af hendes samlede erhvervsevnenedsættelse.

Arbejdsskadestyrelsen lagde til grund, at sikrede havde ialt to anmeldte og anerkendte arbejdsskader. Den ene skade var sket den 1. februar 1994, og den anden skade var sket den 23. februar 1996. Det var imidlertid ikke samme forsikringsselskab, der var part i de to sager, hvorfor styrelsen var afskåret fra at træffe en fællesafgørelse.

Arbejdsskadestyrelsen havde derfor besluttet at fordele byrden ligeligt mellem de to forsikringsselskaber, således at de skulle dele det samlede erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaderne på ialt 50% med halvdelen, det vil sige 25% til hver.

Ved Arbejdsskadestyrelsens samtidige afgørelse af 24. november 1998 fik sikrede tilkendt 25% i erhvervsevnetab for følger af arbejdsskaden fra 1996.

Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 10. december 1998 blev påklaget til Ankestyrelsen, der i august 1999 hjemviste sagen til Arbejdsskadestyrelsen til ny behandling og afgørelse. Hjemvisningen var begrundet med, at det ikke var dokumenteret, at arbejdsskaden i 1994 havde medført tab af erhvervsevne eller uafhængigt af arbejdsskaden i 1996 ville have nedsat erhvervsevnen betydeligt.

Ved fornyet afgørelse af 29. marts 2000 fastholdt Arbejdsskadestyrelsen, at erhvervsevnetabet stadig var 25% for følger af arbejdsskaden i 1994.

I klagen over afgørelsen af 29. marts 2000 var det bl.a. anført, at der ikke var dokumenteret et erstatningsberettiget indtægtstab efter skaden den 1. februar 1994. Det anførtes, at sikrede genoptog sit sædvanlige arbejde efter 1 uges sygemelding og havde haft og beholdt sit arbejde til normal løn. Selskabet fandt det principielt forkert, at Arbejdsskadestyrelsen fandt en tidligere ældre og afsluttet arbejdsskade frem og - formentlig - fordelte et erhvervsevnetab mellem 2 skader og 2 selskaber. Selskabet anførte, at hvis "den sidste skade" bevirkede et erhvervsevnetab skulle compensationen ske via denne skade og det tilhørende forsikringsselskab.

Under behandlingen af sagen modtog Ankestyrelsen et brev fra sikredes forbund. Det var heri blandt andet anført, at et ulykkestilfælde, der udløste et mén på 8%, uproblematisk kunne ansættes til en erhvervsevnetabsprocent på 25, såfremt der ikke, som det her var tilfældet, indtraf et nyt ulykkestilfælde. Det, at den sikrede ikke straks ophørte med arbejdet efter det først indtrufne ulykkestilfælde kunne vel tilskrives hendes ønske om at forblive på arbejdsmarkedet, såvel af sociale som forsørgelsesmæssige årsager, men var hun forinden sidst tilkomne ulykkestilfælde ophørt på arbejdsmarkedet eller overgået til andre og måske lavere lønnede arbejdsfunktioner, ville hun uden tvivl have været berettiget til en erhvervsevnetabserstatning. I mangel af objektive holdepunkter i sagen mente forbundet, at erhvervsevne-

tabsfordelingen burde kunne ske med udgangspunkt i de méngrader, der var fastsat for hver af de indtrufne ulykkestilfælde, og en sådan løsning ville kunne tilsige, at fordelingen blev 30% for ulykkestilfældet i 1994 og 20% for ulykkestilfældet i 1996 under forudsætning af, at den samlede erhvervsevnetabsprocent fortsat var 50%.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt der var grundlag for fordeling af erhvervsevnetabet på de to arbejdsskader.

Afgørelse:

Sikrede fandtes ikke at være berettiget til tab af erhvervsevne for følger af arbejdsskaden den 1. februar 1994, jf. lovens § 32, stk. 1 og 2.

Begrundelsen for afgørelsen om erstatning for tab af erhvervsevne var, at det med overvejende sandsynlighed fandtes godtgjort, at sikredes arbejdsophør og efterfølgende overgang til mellemste førtidspension skyldtes andre årsager end arbejdsskaden den 1. februar 1994, jf. lovens § 13. Ankestyrelsen fandt ikke, at der forelå dokumentation for, at arbejdsskaden den 1. februar 1994 havde medført erhvervsevnetab eller uafhængigt af arbejdsskaden den 23. februar 1996 og det indtrufne whiplash-tilfælde i 1995 ville have nedsat erhvervsevnen betydeligt.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at den sikrede fortsatte med at arbejde på fuld tid på slagteriet efter arbejdsskaden den 1. februar 1994. Den sikrede havde enkelte sygedage på grund af rygsmerter og en sygeperiode efter det i 1995 indtrufne whiplash-tilfælde, men havde ikke længere sygeperioder som følge af arbejdsskaden.

Det var i speciallægeerklæring af 31. maj 1995 oplyst, at ulykkestilfældet fra 1994 havde medført belastningsprovokerede lændesmerter med tidvis udstråling til højre ben, men beskedne indskrænkninger i hverdagen.

Sikrede ophørte først med at arbejde efter arbejdsskaden den 23. februar 1996, hvor hun pådrog sig et brud i halebenet.

Det var i speciallægeerklæring af 19. maj 1998 oplyst, at den sikrede i og for sig havde det rimeligt i perioden frem til anden arbejdsulykke. I erklæringen oplystes det, at der efter den anden arbejdsskade den 23. februar 1996 var opstået konstante, lavtsiddende lændesmerter og konstante smerter i haleben og korsben samt konstante, diffuse smerter i højre ben. Det var oplyst, at den sikrede havde stivhedsfornemmelse i lænden og så dårlig gangfunktion, at hun gik med krykker. Hun udtrættedes hurtigt og havde svært ved at sidde. Speciallægen konkluderede, at der var sket en klar forværring af lændesmerter og højresidige bensmerter efter det sidste ulykkestilfælde foruden smerter ved haleben og korsben.

Det var om funktionsniveauet oplyst, at sikrede kunne klare lidt madlavning og rengøring, men fik hjælp til de tunge ting.

I speciallægeerklæring af 17. november 1997 var det yderligere oplyst, at sikrede havde konstante smerter i nakken med bevægeindskrænkning i nakken og mere eller mindre konstant hovedpine. Disse symptomer måtte anses for følger af whiplash-læsionen i 1995. Det var oplyst, at symptomerne først svandt, men derefter genopstod ved ulykkestilfældet i 1996.

Det var Ankestyrelsens vurdering, at der ved arbejdsskaden i 1996 skete en betydelig forværring af sikredes rygsymptomer, som kunne forklare arbejdsophør og tilkendelse af mellemste førtidspension. Sikrede havde ved sit fortsatte arbejde efter arbejdsskaden i 1994 demonstreret, at denne skade ikke udløste et erstatningsberettigende erhvervsevnetab.

Det fremgik af sagen, at sikrede den 24. november 1998 fik tilkendt 25% i erhvervsevnetab for følgerne af arbejdsskaden 23. februar 1996. Arbejdsskadestyrelsen havde ved afgørelsen fordelt erstatningsforpligtelsen ligeligt mellem de to forskellige forsikringsselskaber, som var forsikringsselskab på tidspunktet for det to arbejdsskader i 1994 og 1996. Arbejdsskadestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at begge skader i forening var medvirkende årsag til, at den sikrede forlod arbejdsmarkedet. Arbejdsskadestyrelsen havde således forudsat, at skaderne i samme omfang nedsatte erhvervsevnen.

Det var Ankestyrelsens opfattelse, at afgørelsen af 24. november 1998 var truffet under urigtige forudsætninger, idet der ikke var grundlag for fordeling af erhvervsevnetabet mellem de to arbejdsskader således som afgørelsen forudsatte. Ankestyrelsen anmodede derfor Arbejdsskadestyrelsen om at genoptage spørgsmålet om erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden den 23. februar 1996 efter almindelige forvaltningsretlige regler om genoptagelse.

Ankestyrelsen bemærkede, at der ikke var en umiddelbar sammenhæng mellem størrelsen af et mén og det tilknyttede erhvervsevnetab. Små méngrader kunne i en række tilfælde medføre væsentlige erhvervsindskrænkninger og dermed også et betydeligt erhvervsevnetab. Relativt høje méngrader kunne omvendt medføre begrænsede erhvervsmæssige virkninger for personer, der var i stand til at klare sig på arbejdsmarkedet trods helbredsmæssige indskrænkninger.

Erhvervsevnetabet kunne derfor ikke udledes af den fastsatte méngrad for en arbejdsskade, og erhvervsevnetabet kunne heller ikke fordeles mellem flere arbejdsskader på grundlag af méngraden for de enkelte skader.